

Megjelenik hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt. o. 6.
Félévre	5 " 50 kr.
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső fordulatú 122 szám.

Kiadó hivatal:

köszönettel Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosé (Wollzeile 22.)
Hassenstein és Vogleré (Neuer Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitott cikkekre

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimrendők. Elküldetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál letetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10 frt. o. 6.
Félévre	5 " 50 kr.
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

a Kolozsvárt felállítandó honvédszenekarra

t. Kovács Áron úr Maros-Vásárhelyről 25 forintot o. ért.

Pest, július 20. 1870.

(B) A részletes vitában tegnap a ház eljuttatott a virilis szavazatokról szóló 20 dik §-ig.

Ezen az azon tárgy, mely az általános vita alkalmával a legalaposabban meg volt vitatva, s melyről ma már valami újat mondani lehetetlen. Ez azon elv, melyet a többség elejtetni nem engedhet; mert ha a virilis szavazat elejtetik s a törv. javaslat többi intézkedése meghagyatnak, alkalmatlanul bázánknak oly bizottságok, melyeket a különböző irányú izgatók alkalom szerint céljaik elérésére igen jól felhasználhatók, de a melyek, mint közigazgatási közegek, teljesen haszonneveletlenek lennének.

Daczára mindezeknek a baloldal újból teljes erejével lépett a sorompóba a virilis szavazatok ellen, seregestől iratták fel magokat a szónokok, úgy, hogy alig remélhető pár nap előtt a vita befejezése.

A vitát a baloldal részéről Majthényi Dezső nyitotta meg, keresve kereste az olyan kitételeket, melyeket egy mulvebb parlamentben nem örömmel hallgatnának meg; de igen természetes következtetés az ily modoru vitaközös annak, ha az ennyire kiesélt tárgyak ismételve föllevennitetnek a baloldal részéről.

Szót emelt a baloldaltól a virilis szavazatok ellen Tisza László is. Várva vártuk, hogy az életből merített tapasztalatokkal fogja indokolni, miért tartja ő az erdélyi részekre nézve is károsnak a 20 dik §-t.

Azonban csak azt állította, miszerint a virilis szavazatokra az erdélyi részekben semmi szükség, mert azok nélkül is megél és él a jelenlegi viszonyok közt.

Igen csekély belátást tennék fel az erdélyi olvasó közönségről, ha feltennék, hogy a jelenleg mindegyre ideiglenes minőségű bizottságok fenntarthatását elhiszi, vagy hogy még egyszer lehet azokat oly eljárás útján szervezni, a hogy a mostaniak szervezettek. Tehát azzal, hogy a jelenlegi bizottságokkal az erdélyi részek eddig is megélték, épen semmi sincs bizonyítva.

Azt kellett volna bebizonyítani Tisza Lászlónak, hogy a nép műveltsége az erdélyi részekben, különösen Tordamegyében azon a fokozat áll, hogy ha általános népszavazás által is alakítottunk a bizottságok, nem lesznek kockázatosak sem a vagy, sem az értelmiség jogai, sem a közigazgatás pontossága, sem az állam érdekei.

Ugye ilyenmü bizonyítgatásokhoz nem fogott, mit jól is tett, mert sikertelenül faradozott volna s bizonyosan helyesebben cselekedett, midőn a tévállást mellőzve csak általános, már százezzer felhozott elvek báta mögé sánczolta el magát, azt mondván a többek közt, hogy ha a virilis szavazat elméletileg jó is volna, el nem fogadná azt, mert a nemzet közérzetével, genuszával s a nép képviselőit szent elvével ellenkezik.

De ám legyen kinek kinek a maga hite szerint. Tisza László, valamint mindig, úgy most is az elméletre fekteti a főábrát, míg mások a mindennapi élet tapasztalásaitól merítik meggyőződésüket, s ennél fogva Tisza László elbítheti, hogy az erdélyi részek s nevezetesen Tordamegye érdekében jart el, a midőn a virilis szavazatok ellen lépett fel, de az erdélyi képviselők nagy többsége ellenkező vélekedésben van, a midőn a virilis szavazat mellett szavaz, s a midőn a baloldalhoz csatlakozott erdélyi képviselőknek egy része is visszavonult e kérdésben a csatáról.

Mára még 28 szónok van felírva.

Pest, július 18. 1870.

(B.) Jelenleg főleg a francia-porosz hadikészületek tartják izgatottságban a kedélyeket. Van valóságos- és kacsahir bővön. Annyi bizonyos, hogy a két hadsereg ma-holnap özpontosítva fog egymással szemben állani, s hogy nagy események előestéjén állunk.

Gróf Andrassy még mind Bécsben van, hol a diplomaták, mint látszik, még arról sem mondtak le végkép, hogy a két egymás ellen már megindított tábor utjában feltartóztassák, azt pedig hiszik, hogy a kitörendő háborút localisálhatják.

Vajjon most sem látja-e be a baloldal a kiegyezkedés előnyeit, melynek következtében a magyar miniszterelnök tényleg tevékeny részt vesz egy oly európai kérdés elintézésében, mely reánk is végtelen káros bonyodalmakat idézhetne elő. Vajjon tudnának-e a baloldali urak a Habsburgház uralodása alatt avagy csak egy példát is idézni, midőn a magyar nemzet ily európai kérdésben meghallgatott volna.

Szombaton, a mint már e lapok t. olvasói is tudják, befejeztetett a municipiumok szervezéséről szóló törvényjavaslat feletti általános vita, s még az nap megkezdődött a részletes vita. Ez tegnap folytatván, összesen 5 §-t végzett a ház, lényeges módosítások nélkül fogadtán el azokat.

A két napi vita tárgyát azon elvi különbség tette, mely szerint a baloldal a városokat és pedig a királyi városokat úgy, mint a többi városokat külön törvényzikkbe akarta foglalni, míg a jobboldal azon különbségeket, melyeket a városokra nézve tenni szükség, az egyes §§-ekben kívánta elintéztetni.

Nem vitatom ezuttal a formakérdést, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy ha az ellenzék javaslata fogadtatott volna el, az ismét csak a tárgy elhalasztására vezetett volna.

E tárgyban két napi vita után tegnap névszerinti szavazásra került a dolog, melynek következtében a ház 37 szavazattöbbséggel elfogadta a központi bizottmány szerkesztését.

Mi az oka, hogy a törvényjavaslat általánosságban 58 szavazattöbbséggel fogadtatott el, s e kérdésben csak 37 szótöbbség mutatkozik?

E körülményt egyenesen az ó-szász párt idézte elő, mely Rannicher vezetése alatt folyóást külön értekezleteket tart, s tagjai értekezletükben történt megállapodás szerint szavaznak. Ezen gyűlésekből az ifju-szász párt ki van rekesztve.

Tetszett Rannicher urnak párthiveit a kormány ellen megszavaztatni, a mi meg is történt. Ennek következtében 10 szász képviselő szavazott e kérdésben a kormány ellen azok közül, kik általánosságban a kormány mellett szavaztak; mi természetesen két annyi különbséget teszen.

Az alkotmányhiú szász képviselők tegnap is a jobboldalal szavaztak.

Lehet-e valami haszna a szász nemzetnek azon különállásból, melyet az ó-szász érzelmi képviselők elfoglalnak, vitatni nem akarom; de talán jó lesz megfontolnunk, miszerint a vita alatti törvényjavaslat nem vonatkozik a Királyföldre, s nem állhat érdekében kihívó eljárás által kedvezőtlen hangulatot ébresztetni a ház tagjai közt.

Körülbelül még két kérdésben van kilátás névszerinti szavazásra, t. i. a virilis szavazatok s a főispáni hatáskör kérdéseiben.

Mikor lesz vége a részletes tárgyalásnak, tudni még nem lehet; de talán e hó végén lehet remélni annak befejezését.

A felsőház azután rögtön tárgyalás alá veszi a törvényjavaslatot.

Az európai eseményekre való tekintettel az országgyűlés bízhatólag nem fog forma szerint bezártni, hanem csak az ülések fognak elnapoltatni.

Semlegességet hirdető ellenzéki journalisták franciaellenes coalitioja.

(Csernátóy és Horn.)

II.

(Brrr.) A mi az „Ellenőr” szerkesztőjének nem sikerült, sikerülhet az új balközép megalapítójának; ugyanis Horn németül csaknem azt a nó-

tát fujja, a melyet Csernátóy; tehát már is kész lenne a coalitio: „Ellenőr” 161. sz., + „Nr. Fr. Ll.” Nr. 46. Örülj Európa! Mert ha eddigelő a II dik császárság miatt „szabad lélekzetet sem vehettél”, ha ez kényszeríté az egész continenst arra, hogy a páncélos békével és gyilkoló háborúkkal magát önkre tegye: — ez a coalitio téged megment, megakadályozza a III. Napoleon által tervezett „mészárszék”-t.

Horn, a nagy politikus szerint, a háboru trügye az, hogy „egy német hercegecske kész vala felvenni a spanyol koronát.” És a „népek éretlensége, gyámoltalansága” elnézi, hogy hamis trügyek alatt, III. Napoleon „csupán személyes önző érdekből, a francia nemzet határozott békeszeretete ellenére” kockázára tegye „a civilisatio legfőbb érdekeit, s Franciaországgal és Európával fizettesse meg pénzben és vérről” az ő személyes népszerűségének megújítását. Horn nagy okosan azt állítja, hogy „semmi sem kényszeríti Franciaországot Németország megtámadására, mert legesekeleyebb érdeke sincs veszélyeztetve”, s dicsőségéért egyebet úgy sem nyerhet.

Horn sem hiszi, hogy a háboru localisalni lehetessen; szerinte „csak úgy lehetne e vésteljes krízisnek kedvező vége, ha a francia hadsereg önkre veretnék.” Mert a porosz segélyforrásai nagyok, a német szívós, s ha vesztené, ott les; mellette Oroszország. H. úr Magyarországot Ausztriától az kívánja, tartson teljes neutralitást; a magyar katoná csak saját tűzhelyének védelmére tüsse el az ő puskáját; a magyar parlament támadó háborura ne adjon egyetlen embert, egyetlen garast sem. Legyünk — ugymond — hidegvértek; lehet, hogy a porosz intrigálni fog a dunai fejedelemségekben, de ezt csak a zárt tenendi, hogy muljék el a kedvtünk a francziával való közös actióból. Horn a jövődőlésben sem marad hátra Csernátóy mögött; míg Cs. Európa haragjának mennyköveivel fenyegeti III. Napoleont; Horn szerint a francia-porosz háboru talán halálos döfést ad a monarchismns elvének Európában. Ime mit nem tud és sejt a proféták coalitioja!

De bizony Hornnak is pechje van. A képviselőház jul. 16-diki ülésében, országos képviselő léteire úgy akart föllepni, mint Pozsony város követe, holott egy másik pozsonyi választókerületnek jobboldali képviselője van a parlamentben; azután jobboldalnak akart beállni, elfeledve, hogy ő tulajdonképp az új-balközép vezére; a kin ilyesmik megeseznek, annak profétái nem sokat érnek, az bátran szólhat így: „a népek egy másodvagy harmadredüt diplomata számárságának” esnek áldozatul!

Csernátóy és Horn mindketten arra számítanak, hogy t. olvasó közönségük mit sem tud a legközelebbi évtizedek eseményeiről; sőt, úgy látszik, arra is, hogy az általuk közölt híreket sem tudják ezek kombinálni, hanem vakon esküsznek Cs. és H. szavaira.

Mindenki tudja, hogy Európa nem azért harcolt Sebastopol alatt, hogy a francia hadsereg vagy épen III. Napoleon babérait szaporítsa, hanem határt akart szabni Oroszország elbizakodottságának, s az első támadó lépés is csak a sinopei vérfürdő után történt. 1859 ben sem a Napoleonidák személyes dicsőségéért vezett a francia nép, hanem Italia szabad-ságáért, s a stikert nemcsak Anglia és a szabad nemzetek, de maga Németország szabadelvé része is örömmel fogadta. 1866 ban megálljt kiáltván a második császárság a porosznak, ez által az európai egyensúlynak és nem csak Napoleon önző érdekeinek tett szolgálatot. Ezeket a történeti tényeket senki sem tagadhatja el, s így biába állítja Horn és Csernátóy, hogy csak Napoleon fenyegette Európa békéjét, mert 1772 óta fenyegettek ezt mások is.

Alapítalan ráfogás az is, hogy ma Napoleon a francia nemzet békeszeretete daczára háboru indit; ennek ellenkezőjét bizonyítja az „Ellenőr” és a „Nr. Fr. Lloyd” külföldi tudósításai is, melyekből bárki belatja, hogy a francia nép harcziás lelkesedése tolja előre kormányát és császárat, mert csak Michelet, Rochefort és a „nemzetközi” munkás-egylet szól a béke mellett.

A „politikai éretlenség és gyámoltalanság” pedig, nézetem szerint arra talál, ki azt állítja, hogy a hohenzollerni candidatio a legesekeleyebb francia érdeket sem veszélyeztette. Ha ez így lenne, ma hiába appellálna III. Napoleon a francia nemzetre. Hiszi-e Horn és Csernátóy azt, hogy Európa eltűnne, ha ma egy napoleonide bivatnék meg a spanyol trónra, avagy csak az esetleg megtrüthető kis Belgium trónjára? Bizonyval nem hiszik! Miért ámitják tehát a val t. olvasó köz-

zönségüket, hogy a hohenzollerni candidatio csak Napoleonnak nem tetezett, de francia érdeket nem sért.

Hogy Horn a francia sereg önkre veretésében látja a vésteljes krízis kedvező végét, ez azt mutatja, hogy a magyar érdekek iránt nincs elegendő politikai érzéke.

Mit fog a porosz tenni a Dunafejedelemségekben, előttem titok. De én arról meg vagyok győződve, hogy kormányon álló államférfiaink kellő éberség mellett kerülnek a kibívást, elcsietést.

Mi lesz a francia-porosz háboru eredménye, azt én nem tudom; hogy ez által Európában a monarchismns elve halálos döfést kaphat — ezt csak Horn és Cernátóy urak tudhatják, és pedig azért, mivel az európai államok viszonyait, sarkköveit nem ismerik és európai „egyesült államok-ról” ábrándoznak *) pedig ez az elmerengés Vörösmarty koszorús költőnk szerint is — az „élet megrontója.”

Pest, július 19. 1870.

(r. l.) A képviselőház mai ülésének két nevezetesebb mozzanatát csak röviden regisztrálom.

Az egyik Tisza Kálmán interpellatioja volt a miniszteriumhoz, melyben — kiemlélvén, mennyire szükséges a hadieseményekkel szemben Magyarország szigorú semlegessége — azon kérdést intézi hozzá:

1. Mily lépéseket tön a kormány, hogy az ország háboruba ne bonyolódjék, és reméli-e, miszerint lépései a kívánt eredményre fognak vezetni?

2. Szándéka e jövőre szintén egész erélyvel és szükség esetében még az országgyűlés meghallgatásával is mindent elkövetni, hogy Magyarország teljesen semleges maradhasson.

Ezen interpellatio az egész ház által éljennel fogadtatott, s a kormánynak kiadatni rendeltetett, a mely — meg vagyunk győződve — épen oly határozottan, mint kielégítőleg fog válaszolni.

A második mozzanat b. Eötvös Józsefnek a napirenden levő kormányjavaslat tárgyában mondott beszéde volt, a mely általános figyelmet gerjesztett, és a hirneves publicista legjeles művének tartatik.

Nem kétlem, mikép ön egész terjedelemben adandja azt, minélfogva nem bocsátkozom egyes részleteinek ismertetésébe, mi által különben is csak értékéből vonnék le.

Emlitem épen most, mikép kormánynak felelete a Magyarország semlegességét illető interpellatio — meggyőződésünk szerint — kielégítő lesz.

A nemzet — talán csupán egy nagyon parányi töredék kivételével — békét óhajt, mert jól tudja, mikép fejlődésnek indult viszonyainknak tölleg a nyugalomra, békére van szükségük, s azért szentül hiszik, hogy a miniszterium szem előtt tartván a nemzeti közérzetletet, semmi szin alatt sem fogja magát oly lépésre ragadtatni engedni, a mely azzal homlokegyenest ellenkeznék.

Az előtt bizony nem kérdeztek bennünket, akarjuk-e vagy nem, hanem háboru kezdtek beleegyezésük nélkül, s kivetették reánk a pénz- és a még szentebb véradót.

Most — hála a becsmérelt kiegyezkedésnek — másként állunk.

Bécsben a napokban fontos tanácskozások tartattak az eventualitások bekövetkezteése alkalmából, melyekre gr. Andrassy Gyula miniszterelnök táviratilag bivatott meg.

A minisztertanács egyhangulag kimondta, miszerint az osztrák magyar állam semlegességét a legszükségűs háttérig fenn kell tartani, s hogy azt csak akkor volna szabad feladni, a háboru oly fordulatot venne, a mely az európai egyensúlyt megzavarná vagy felbomlasztaná, a magyar-osztrák birodalom állását veszélyeztetné, mely esetben a passivitas lehetlenné váluék. Ám az osztrák magyar állam még akkor sem gondolna hódítási politikára, ha azon időpont bekövetkeznék is.

Az most a kérdés: mikor következhetnék be ezen időpont?

*) Ugy látszik, hogy a t. ciklirő az „Ellenőr” 159. számának főcíkjére céloz (1-ső hasáb: 29—34. sor), hol a 2 dik kikezdésben ez mondatik: „Midőn a jövődöbeli történetés elősorolandja az okokat, melyeknek fokozatos fejlődéséből magyarázható ki Európa nemzetéinél is a szabadság és szorgalmuk áldásainak élvezésére egyesült államok önkormányzatának köztársasági alakulását” stb. Frázis lesz az, és nem politikai programon. Szerk.

Csak akkor: ha Oroszország — kilépne eddigi tartózkodó állásából — nyíltan Poroszország mellé állna, s vele együtt szállna a síkra.

Ezen eventualitás habár az eddigi indíciók szerint nem valószínű, de nem is lehetetlen.

Ez esetben — igen természetesen — nemcsak nem volna ildomoság, észszerűség, hanem határozottan gyávaóság zsebrudgott kezekkel nézni az észak medve garázdálkodását.

A magyar osztrák birodalomnak csak egy természetes ellene van Európában, és az Oroszország, mely ellen — ha provokáltatunk általa — egész erővel föl kell lépünk, bár mivel álljon is egy sorban, akárcsak legyen is szövetségünk ellene.

De míg e colossus nem mozdul, addig csak hadd maradjon hüvelyében a kard.

Eddig — habár hivatalosan még nem is tetették közzé — bizonyára megérkezett már Berlinbe a hadüzenet, melylyel tegnap indult el Párisból egy francia ezredes.

Az égboltozaton komor felhők tornyosulnak. A főtég megkötő félben van.

Ki tudja: nem csap-e le hazánk szép földén is a villám?

Nem először történnék a talán nem is utolszor. Hiszen mi eddig is csak harczzal tartottuk fel magunkat, fájdalmas volna, ha megint kardhoz kellene nyulnunk, épen azon pillanatban, midőn legnagyobb mérvben lenne szükségünk a békére.

Bármi legyen megírva a sora könyvében: ne ijedjünk meg árnyékunktól, de elbizakodók se legyünk s akármennyire opponálunk is egymásnak béke idején, mihelyt a vész órája ütött, tegyük félre a pártokodást és egyesüljünk a haza védelmére s megmentésére!

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése július 16-án.

Elnök: Somssich Pál.

Jegyzők: Széll Kálmán, Mihályi Péter és Jámor Pál.

A kormány részéről jelen vannak: b. Eötvös József, Horváth Boldizsár, Szilágyi József, Gorove István, Kerkápoly Karoly, miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették. A kérvények és más beadványok az illető bizottságokhoz utasították.

Ivánka Imre: A védőtörvény alkalmazása iránt a miniszterumbhoz következő interpellációt intéz: Mintán megtörténhetik, hogy néhány nap múlva a haza, minden fegyverfogható fiát szolgálatra hívja fel és a védőtörvény 57. §-a azt rendeli, hogy „ha háború esetében a sorhadnak és a honvédségnek az említett törvényben szabályozott hadi állománya még nem volna kiegészítve, mindazok, kik az 1858-ig fennállott hadkiegészítési törvényeknek megfelelően, sorozás alatt állottak ugyan, de sem a hadseregbe, sem a honvédségbe, sem mint önkéntesek a hadseregbe, vagy a honvédségbe nem léptek és életük 32. évét meg nem haladták, a háború tartama alatt korosztályuknak megfelelő hadkötelezettség alá esnek.”

Mintán abból, hogy a fennálló védőtörvény alapján mindaddig történt sorozások az e törvényben szabályozott hadi állományt még nem egészítették ki, az következik, hogy mindazok, kik a régi szabályok szerint mentettek fel a hadkötelezettség alól, de 30. évüket meg nem haladták, a sorhad kiegészítésére fognak behivatni, ha csak már is mint önkéntesek a honvédseregbe nem léptek.

Mintán az e korosztályban lévő polgári foglalatosságokban működő többnyire családok egyénekre nézve a sorhadbeli szolgálat sokkal terhebb, mintha a haza iránti védkötelezettségüket a honvédség soraiban róják le.

Mintán, ha egyszer az illető egyének behívása a sorhad kiegészítésére elrendeltetett, a honvédséghez önkénteseknek való beállításnak többé helye nincs.

Kérdem az igen tiszt. összes miniszteriumot: „Történt-e már valami intézkedés az iránt, hogy a nagy közönség e körülményre és így saját érdekének megóvására hivatalos úton is kellő mértékben figyelmeztessék?”

Kérdem a miniszterelnök urat, mint honvédelmi minisztert:

„Vajjon tett-e már rendelkezést az iránt, hogy az ily önként a honvédséghez belépő egyének a lakásukhoz legközelebb eső honvédségi tőrzs-századoknál minden akadéknélküli határtalan számig besoroztassanak?”

Elnök: Közöltetni fog az összes miniszteriummal.

Madarász József: Maga és több képviselő társa nevében e kérdést intézi a miniszteriumhoz: Hajlandó-e, képes-e a magyar kormány a Francia- és Poroszország fejedelmei közötti küszöbön lévő háborúban Magyarországra nézve a teljes semlegességet fenntartani és biztosítani? (Döntés: a kérdés elutasított.)

Elnök: Közöltetni fog a miniszterelnök úrral. Szilágyi József, keresked. miniszter, azt feleli Wahrmann jun. 27-ki interpellációjára, hogy időközben az orosz kormány elalott eredeti számdékáról, mely szerint a szeszadó 10 frankról 50 frankra lett volna emelendő, hanem azt 10 frankra csak 30-ra kívánta emelni. Ez iránti javaslatát

a házba be is hozta, a tárgyalások azonban, melyek a magyar szeszpar megvédése érdekében a florenzi követ és az olasz kormány közt folytak, még nincsenek befejezve, és ez volt oka, hogy a t. képv. úr interpellációjára mindaddig nem válaszoltam.

A ház tudomásul veszi a miniszter választását. Ezután a megye törv. javaslatának a részletes vita alapjául elfogadása felett történt névszerűtli szavazás eredménye a következő: 403 igazolt képviselő közül igennel szavazott 203, nemmel 145, elnök nem szavazott, távol volt 54.

Elnök: E szerint a ház többsége a törv. javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

A képviselőház átter a részletes vitára. Felolvastatik a törv. javaslat czíme.

A czim: „Törvényjavaslat a köztörvényhatóságok rendezéséről” változatlanul elfogadtatik.

I. Fejezet. A törv.-hatósági hatáskörrel.

1. §. A vármegyék, székely székek, Jász Kun-, Hajdu- és nagy-kikindai kerület, Kővár-, Fogaras- és Naszdördéke, a szepesi XVI. város kerülete és a szabad királyi, valamint a 88. d. §-ban elősorolt városok, mint önálló törv.-hatóságok, jövőre is gyakorolni fogják a törvény korlátai között a) az önkormányzat, b) a vitatkozás, kérelmezés, felrész, levelezés jogát és c) az állami közigazgatás közvetítését. Ehez

Győrffy Gyula: Hosszas indokolás mellett módosítványt nyújt be, mely szerint a városoknak a megyékkel való együttes rendezése igazságtalan és politikai szempontból helytelen lévén, indítványozza a városok külön rendezését és a megyékével hasonló köztörv.-hatóságokkal való ellátását.

Wahrmann Mór: Barátja szintén a külön rendszernek, de a jelen viszonyoknál fogva most kivételnek tartja, azért e kérdésre nézve a javaslatot partolja annál is inkább, mert a jelen rendezést a városokra nézve csak ideiglenesnek tartja, s a külön rendezés szükségére néhány év után ugy is fel fog merülni. A fővárost illetőleg módosítványt nyújt be e fejezethez, mely szerint kimondatnék, hogy Buda Pest városok belserveszéséről külön törvény által lesz gondoskodva.

E végül e határozati javaslatot ajánlja: Mondja ki a ház határozatlag: miután a törvény azt rendeli, hogy Buda és Pest városok belserveszését rendezését külön törvény állapítsa meg: a miniszterium oda utasítatik, hogy Pest és Buda városokkal értekezzen e két város belserveszési egyesítéséről, és ha ez lehető, a két városnak ezen alapon leendő közigazgatási egyesítéséről még ezen évben törv.-javaslatot terjeszzen elő a háznak, hogy e rendezés is a többi törvényhatóságok rendezésével egyidejűleg hajthatassék végre. Ezen indítványt és módosítást Hazmán Ferencz képviselőtársával együtt adják be.

Szóltak még b. Simonyi Lajos ellene, mellette Paczolay, utána Horn s végül Tóth Vilmos czáfolta meg a felhozott ellenvetéseket, Kapp G. balra szavaz s felszólal Ghyczy is, kinek Kerkápoly felel meg. Pulszky az Iső fejezet szövege mellett emel szót, ellene Simonyi Ernő.

Szilágyi József, kereskedelmi miniszter: Átnyújtja kihirdetés végett az ő Felsége által a posta- és táviratbáz és annak póthiteleiről szóló szentesített törvényt.

A kihirdetés után az ülésnek d. n. 2 órákor vége lön. — Legközelebbi ülés hétfőn délelőtt 9 órákor.

A képviselőház ülése július 18-án.

Több kérvény az illető bizottságokhoz utasították. Napirenden volt a megye tjavaslat részletes tárgyalásának folytatása. Szóltak Tisza K. Kuba J. Irányi D. Hazmán F. H. fmann Pál. stb.

Tóth Vilmos államtitár: A kormány nevében kijelenti, hogy Wahrmann és Pulszky módosításait elfogadja.

Következik a szavazás, ezt megelőzőleg az első fejezet egy a módosítványok felolvasatának. Husz képviselő névszerűtli szavazást kér.

A névszerűtli szavazás eredménye a következő: 403 igazolt képviselő közül igennel 173, nemmel 126 szavazott. Távol volt 103, elnök szavazott. E szerint az első kikézdés a közp. bizottság szövege szerint fogadtatott el; az a) b) és c) pontok ellenében pedig Pulszky módosítványai, ezeketán még Wahrmann módosítványai, és hat. javaslata is elfogadtattak. Győrffy módosítványa ezen szavazatok folytán elesett.

A 2. §. „Önkormányzati jogánál fogva a törvényhatóság saját belügyeiben önállólag intézkedik, határoz és szabályrendeleteket (statutumokat) alkot; határozatait és szabályrendeleteit saját közegei által hajtja végre; tisztviselőit választja; az önkormányzat és közigazgatás költségeit megállapítja, s a fedezetéről gondoskodik; a kormánytól közvetlen érintkezik.” Ezen fejezet észrevétel nélkül elfogadtatik. 3. §. Határozat, mely a) a költségvetés megállapítására, b) ingatlan vagyony elhígenítésére, vagy ingatlan vagyony szerzésére, c) kölcsönvételkre, d) a helyben hagyott költéségetekben első forduló terhes szerződések kötésére, vagy felbontására, és közművek emelésére, e) új hivatalok rendszeresítésére, vagy a fenn-

állók megszüntetésére vonatkozik, és általában minden határozat, melyre nézve a törvény felelős megerősítést rendel: csak miniszteri jóváhagyás után hajthatók végre. Ha a kormány a felterjesztéstől számítandó 40 nap alatt egyáltalában nem nyilatkozik, a felterjesztett határozatok helyben hagyottaknak tekintetnek és végrehajthatók.

A 3-ik §. ellenében Péchy és Pulszky módosítványokat nyújtanak be.

A képviselőház azokat elveti, és elfogadja a központi szerkezetet.

Gorove István közmunka és közlekedési miniszter: Átnyújtja kihirdetés végett az ő Felsége által a magyar észak-nyugoti vasút tárgyában szentesített törvényt.

A törvény kihirdetése után az ülésnek d. n. 2 órákor vége lön.

Az országházról.

Simay Gergely beszéde

a municipális törvényjavaslat tárgyában.

(a képviselőház július 9-ki ülésében.)

Tisztelt ház! Ha Magyarország egészen különálló monarchiát képezne mostani alkatrészeivel és felelős parlamentaris nemzeti kormányzatával, — öszintén megvallom nem találnék aggylyt még a kissé élénkebben mutatkozó centralistikus törekvésekben sem, mert ugy vagyok meggyőződve, hogy egy helyesen körvonalozott centralisatio eszközölheti az állam anyagi és hatalmi emelkedését, míg a merev decentralisatio a nemzet legjobb erejét elforgatolja, — nem alkot, nem halad, hanem mint nálunk is tapasztalás tanúsítja, — régi kedvesének néhai bajait még romjaiban is hályványozza. Azonban miután Magyarország nem egészen különálló monarchia, a centralisatio iránti nézetet szükséges a felelős közjogi közös viszonyok korlátai közé szorítani; különben biggadt megfontolás után általános alig tagadható, hogy Magyarországon, hol a gazdaság, ipar és kereskedelem — szóval az industriának minden ága — csak kezdetleges állapotban, vagy legalább fejlődési folyamatának első stadiumában van, a központosítás bizonyos határig az ország kulturai érdekébe bir is némi jogosultsággal, épen ugy, — miként a decentralisationalis törekvések jogosultnak ismét oly államokban, melyek fejlettségük culminationális pontján állanak, hol tehát egy fontos szükséglet már ki levén elégitve, a közfigyelmet lehet is, kell is más irányra fordítani.

Ezt előrebocsátva én a törvényhatóságok rendezésére vonatkozó törvény hozatalának az ország mostani helyzetében két célzét vélek kitűzendőnek és szem előtt tartandónak.

Egyik: biztosítani az államkormányzat és közigazgatás czélserűt, és akadálytalan menetét minden körülmények között.

Másik: nem venni el többet a municipiumok hatásköréből, mint a mennyit az érdekelt első czél biztos elérése követel.

A betérjesztett törvényjavaslat is — ugy látszik — ezen kettős szempontból indul ki, s az elfogulatlan bírálatnak el kell ismernie, hogy tekintve a tárgy kényességét és sokoldalú nehézségeit, feladatát elég ügyességgel oldja meg.

Ugyanis, ha az 1848-ban annyi küzdelemmel kivívott és véráldozattal is megalapított felelős parlamenti kormányrendszert — mit mindig az érdekelt korszak legfőbb vívmányának birtettünk — továbbra is fenn akarjuk tartani: lehetetlen be nem látni az ebből kifolyó azon kényszerűséget is, miként az ország köztörvényhatóságai nem maradhatnak többé oly szerkezet és jogkörben, minőben azok e mai napig fennállanak.

Azon időben, midőn a köztörvényhatóságok egy felelősségnélküli területi kormányval állottak szemközt, az ország alkotmánya minden bizonynyal a municipiumoknak minél szélesebb hatalmi körében lelve fel legnagyobb biztosítékát, nem csodátható, ha azokat még maga az 1848-ik évi XVI. k. törvényezik is, (természetesen a multa mézve) a haza alkotmányossága vedélyének nevezi; — de miután a felelős parlamenti kormányrendszer lépett életbe, országos tekintetben a municipiumoknak azelőlt megbecsülhetetlen értéke tetemesen lejjebb szállott, mert a sok apró bástyából alakult egy erős nagy vár, a népképviselet alapján egybealkotott parlament és a parlamentarialis felelős kormány; mi természetesebb tehát, mint hogy a most szervezendő törvényhatóságoknak az új kormányzattal szemben összevontabb szerkezetnek kell jutnia anélkül, hogy ezt szerelmes jogcsontításnak lehetne keresztelni, — mi tulajdonképen nem egyéb, mint a megváltozott rendszernek természetserű postulatuma.

Egyébiránt valóban sajátságos, hogy épen azon párt részéről, mely magát az 1848-iki szabadelvi eszmék és nagy elvek hagyományosának vallja és hirdeti, emelkednek hangok a felelős parlamenti kormányrendszernek — melynél pedig czélserűbbet a politikai tudomány mindaddig feltalálni nem volt képes — népszerűtlenségére és kigunyolására. Ily előzmények után talán már nem is állunk távol azon időtől; midőn egy szép reggel — következő indítványt láthatunk a ház asztalára letéve. „Törvényjavaslat a felelős parlamenti

kormányrendszer megszüntetéséről,“ — mire különben nekem semmi más megjegyzésem nincs, mint az, hogy ha e rendszer az illetőknek csakugyan nem tetszik, legalább ne rontsák el a más gusztusát.

A mi már magát a törvényjavaslatot illeti, részéről el kell ismernem, hogy az — az általam kijelölt keüta czélz valósággaal érvényesíti is egyrészt abban, hogy a felrész jog kellő szabályozása által igen helyesen elejét veszi az államkormányzat lehető fennakadásának, másrészt pedig, hogy a municipális jogokat ha nem is épen a régi, de az új kormányrendszerhez átadomított alakban fenntartja.

Kettő főképp az, mi a tisztelt ellenzék előtt a törvényjavaslatban mint botránykö tűnik fel: a legnagyobb adót fizetők előjoga, s mint mondani szokás a főispáni omnipotentia.

Én t. házi omnipotentia mellett szükségesnek tartom az érdeképviseletet, s eltekintve attól, hogy az érdek legerősebb kapcsol minden institutiohoz, csak igazságot látok szolgáltatva ott, hol az nem bizonytalan eshetőségeknek tétetik ki, hanem előni részben törvény által is biztosítottak.

Mondatik, hogy a vagyoni előjoga sérti a vagyontalanokat; meglehet, de kérdem: az intelligencia előjoga nem sérti-e a nem intelligens embereket? s ezért mégis kinek jutott valaha eszébe bármely képviseletnél megvonni az intelligentiától a különös tekintet és figyelmet.

Részéről minden törvényről, hogy azt jónak tartsam, két criteriumot követelek, hogy legyen igazságos, hogy legyen czélserűt. A tisztelt ellenzék e részben a szabadelvűséget hangoztatja; én ez utóbbit igen elasticus eszmének tartom, mely mindig csak más államok institutioinak a miunkkel való comparatiojából határozható meg, azért soha sem biztos; míg az igazság általános alaplól, s a czélserűség saját belviszonyainkból nyerheti mindenkor biztos igazolását.

Nem melőzhetem el még azon féltékenységet kellő értékre reducálni, melyet többen a kormány iránt azon tekintetben, hogy a végrehajtó hatalmat alkotmányellenesen is gyakorolhatná, tanúsítanak. E helyen szükségesnek tartom megjegyezni, miként nem kell elfelednünk azt, hogy a kormány a végrehajtó hatalom jogának nem tulajdonosa, hatalom joga majestaticus jog, melyet a fejedelem felelős minsteriuma — mint e jognak alkotmányos közege — által gyakorol. Kétszeres tehát e tekintetben is a nemzet garantiája; egyik az, hogy a miniszterek, mint a korona tanácsosai felelősségük érzetében nem fognak alkotmányellenesen végrehajtást ő Felségének tanácsolni, másik a fejedelem esküje a törvényre és alkotmányra, hogy nem fogja uralkodói jogait törvény- és alkotmányellenesen gyakorolni; nem lehetvén feltenni, miszerint azt obajtea, hogy a nép bizalma a törvények s a korona szentsége iránt megingattassék.

A mi végre a főispánokra vonatkozik, miután azok hatáskörének, valamint a legtöbb adót fizetők előjogának is lehető módosítására a részletes tárgyalás elő alkalmat nyújt, s miután a törvényjavaslat általános elvei nézetemmel meggyeznek, — én azt a részletes tárgyalás alapjául elfogadom.

Hatósági élet.

M. Vásárhely, július 11-én, 1870. —

(Folytatása és vége.) Nagyobb vitát idéztek elő Debreczen, a Jász Kunkerület s Diakovár átiratai, melyekben a megyerendezés elhalasztását kérik. Ez átiratokat megkísértette ugyan a halpárt vezére s közkatonája egyszemélyben B. S., több más ismert szónoklatokból egybeállított, az előbbieknél halványabb színezott beszédében pártolni; de a bizottmány, főként D. D. jeles beszéde után nem csak nem pártolja ezen feliratokat, hanem felirat által megkéri határozta a miniszteriumot, hogy mintán e törvény szentesítését nyrend, azt mennél előbb életbeléptetni méltóztatssék, mivel a mindennapi tapasztalás eléggé tanúsítja, hogy a megyék rendezése nem odázható, égető kérdéssé vált.

A telekkönyvi helyszínelést illető újabb rendelkezések következtében felszólítandók az egyes helységek: nyilatkozzanak, obajtkák-e azt megkezdetni, tudják-e annak végrehajtására egyéneket kijelölni, hogy azután mellőlők szakértőre lehessen kéri.

A magyaros sóváradí út megvizsgálására kiküldött bizottság azt nyilvánítván, hogy a tovább folytatást technici akadályok nem gátolják; a tisztesség az előbbi határozat alapján az útinálást tovább folytatja. B. L., kinek ez útvonal nem tetszik, azon sajátságos kérdést tette, s arra mindenképen feleletet kért, hogy ki lesz felelős, ha ezen új út később rosznak vagy nehezen fenntarthatónak bizonyul; pedig tudhatta volna a bizottmány egy régebb határozatából is, hogy ily felelősséget senkire sem kíván hártatni, nem is tebei.

Végre, volt pénztárnok Gálfalvi beadja az 1869 dik évről vezetett számadását, melynek megvizsgálására egy bizottmány neveztetett ki, csak sajátságos, hogy még az 1868 dik számadás sinos ellátva a fölmerült nehézségek miatt. Ezek után a fölteszt vendégszerető asztalához sorakoztak a bizottmány tagjai.

Délután az iskolatanácsa tartotta ülését kir.

tanácsos Fülöp Albert úr elnöke alatt, ki megnyitó beszéd gyanánt működésének eddigi eredményét mutatta be, főként az öszegyűjtött statisztikai adatokból, melyekből többek között kiindul, hogy a szék területén van: tanköteles gyermek 16,446, s ezekből iskolába jár 6,176, tankönyve van 3,450-nek, iskola van 147, tanító pedig 161; helyiség, a törvény kívánalmának megfelelő, alig egy; a tanító fizetése alig nyolcznak meg pár száz frtra. Ezzel szemben mint örvendős eredményt tudatja az elnök, hogy Nyáradtón egy községi iskola alapított, melynek fenntartására kiszakított 10 hold föld ez évben 600 forintot jövedelmez; iskolájának pedig 100 forint államszegély utalványoztatott; valamint Nyárad Szeredában is a községi iskola kijavítására 600 frt; Tompa Sárd és Szent Lőrincz szomszéd helységek községi iskolájára gr. Teleki Miklós telket, a kormány pedig 800 frtot adott. Sikertelt továbbá kieszközölni, hogy néhány község, mint Jedd, Magyaros stb. segélyezik az ott fennálló felekezeti iskolát. Továbbá 10 szegény iskolatanítót kapott összesen 600 frt államszegély. M. Vásárhely városa felszólította, hogy a törvények értelmében egy felsőbb népiskolát alkitson, s a képviselőtestület véleményadásra egy bizottságot is nevezett ki. Ideje is lenne, hogy már a város is tegyen valamit a nevelés ügyében, mert eddig nyugodtan nézte, hogy e téren kizárólag csak a felekezetek működtek. Olvasatott vallás- és közoktatási miniszter úr intézkedése, mely szerint a nyári szünet alatt ideiglenes képezde állítások, a megjelenő tanítók 50 kr napidijról biztosítottak. E tanfolyam megnyitását az iskolatanácsok szeptember havára határozta. Az iskolatanácsok napidiját s fuvarbérét illetően egy bizottság nevezetett ki, mely a lakások távolságát tekintve véve, egy arányt készíten, figyelembe tartva, hogy egy tankeztetere mintegy 500 frt jut egy évre.

Udvarhelyi bizottságot végre: kéresek fel a szék képviselőit, hogy azon összegeket s ígéreket, melyeket a szék tanügyi bizottsága gyűjtött és kezelt eddig, hason ezéla ruhazza át az egyformább kezelés és könnyebb felügyelet végett ezen tanácsra, mely azt az alapítvány értelmében fogja kezelni.

Egy bizottsági tag.

Jelentés

a kolozsvári jót. négyzet választmányának május és június havakban tartott üléséről.

1. b. Weaselényi Istvánnak beküldött 13 forint kegyes adományt.
2. Öv. Sziczi Antalnak 10 frt. kegyes adományt.
3. Az egyet. alapító tagjává lett Papp Elek; részvényes tagokká Tauffer Gyuláné meg Weisbach Jakabné.
4. A választmány elhatározta, hogy a folyó évben nem rendez tárlatot.
5. A fabeli segédkezés vezetésére kiküldött bizottság kezibe 100 forintot utalványozott a választmány, hogy előre fát vásároljan.
6. Lugosi József volt pénztárnok urat utolsó számolására nézve is felmentette a választmány a további felelősség alól, meleg köszönetét nyilvánítván Lugosi ur iránt, az egyet. érdekében tansított buzgó fáradozásaiért.
7. A vasút megnyitása, vagy a löversenyek alkalmával rendezendő előadás rendezésére gr. Eszterházy Jánosné elnöke alatt egy bizottság nevezetett ki.
8. Az egyet. költségen képeztetett egy szegény nő számára az orvos sebészeti intézettől kiállítandó oklevélért a szükséges összeg utalványoztatott.
9. Egy szegény nyomorék leánynak a női varrásban leendő képeztetésére szükséges költség utalványoztatott, az ügy vezetésével választmányi tag Zeyk Dávidné biztatván meg.
10. Ö. folyamodonak egyszermindenkorra 61 frt. fizet. havi részletekben kiadandólag 113 frt. összesen 174 frt. segedelem utalványoztatott.
11. A Miksa György ur adományából egy honvéd özege és árvái számára 10 frt. adatott.

Kovácsi Antal
titkár.

UJDONSÁGOK.

Hogy t. olvasóink a bekövetkező hadi eseményekről rögtön és pontosan értesülhessenek, gondoskodtunk, hogy minden nevezetesebb eseményről eredeti távsürgönyökkel rendszeren láttassunk el. A lap megjelenése közben érkezett távsürgönyöket külön adjuk és vidékre is külön expediatjuk. A más lapokban megjelent táviratokat „Legújabb” című rovatunkban találja meg a t. olvasó.

A n. várad-kolozsvári vasút megnyitása legközelebb csabugyan várható. Tegnap, 22-dikén indult meg N. Váradról a vonal n. szaki megvizsgálására kiküldött bizottság, s még ma alkalmasint városunkba érkezik.

(—) Graef honvédtábornok az erdélyi honvédszázalokait megsemmisítő, körutazását tegnap megkezdte.

—? A vállalkozók, kik városunkat a gázvilágítás áldásaiban fogják részesíteni, a „kajántóvölgyi téglacserép gyár társasággal” — melynek vezetője az e téren már több évek során át e. edénydű-an működő Salamon Sándor, helybeli polgár — 100,000 darab téglát iránt szerződésre lépetk. Gratulálunk a vállalkozóknak a szerződés aláírásához; Salamon téglacserépgyára gyártmányainak mind tömörsége s tartóssága, mind pedig csinos külalakja s különösen a téglának a rómaiakéra emlékeztető szilárdsága miatt még eddig versenytárs nélkül áll városunkban e téren.

—? A Millo M. igazgatása alatti román szünetesület még két előadásra nyert engedélyt, melyek jövő vasárnap és hétfőn fognak megtartani. Mint halljuk, ez előadások egyikének felejtővedelmét jótékony ezéla szánják.

—? Egy optikai előadásra nyert engedélyt a N. Váradról városunkon Oroszbonba átutazó Dr. Capp Will., melyet jövő kedden fog megtartani a nemzeti színházban.

—? A volt hidkapu romjainak eltakarítása nagyban foly s néhány nap múlva ezen, a vasutali közlekedésükre nézt oly fontos hely, megnyílik a közforgalomnak, annyival is inkább, mivel a hid is nem sokára be leend fejezve. A munkálatok erőlyes és gyors keresztülvitelében az oroszánrészt tevékeny polgármestertünk. A hidutca közvetéhez is már hordják a porondot.

—? A tikasztó hőséget, mely már tőrhetlenné kezdett válni, néhány nap óta, gazda közönségünkől oly várva-várt eső váltotta fel. Szerencsére a jég és zivatar, mely az oly melegt szokta követni, s a minő a vidéken néhány hét óta uralkodott, nem látogatott meg bennünket.

— A kolozsvári róm. kath. elemi iskolákban az 1869/70-dik iskolaév második felében tartandó próbatétek rendje: 1870. július 24-én délután: a vasárnap iskola. 25-én d. e. a főelemi iskola 4-dik osztálya; d. u. a 3-dik. 26-kán d. e. a 2-dik; d. u. az 1-ös. 27-kén d. e. a magyar leányiskola felső osztálya; d. u. az alsó oszt. 28-kán d. e. a német leányiskola; d. u. az augustaeumi iskola. 29-kén d. e. a Bartha k. a. privát iskolája; d. u. a szentpéteri elemi iskola. 30-kán d. e. a felsőszentpéteri iskola. A próbatétek kezdődik reggel 8 órakor, délután 2 órakor.

—? Postaközlekedésünkben a külfölddel, annak legfontosabb vonalán fenakadás állt be. Franciaországtól 3 nap óta teljesen el vagyunk zárva. A bécsi kereskedelmi miniszteriumban már meg is indultak a tanácskozások új összeköttetési utak megállapítása tárgyában. Különösen Holland anynyira el van a hadviselő felek által zárva, hogy az oda szülő küldemények csak nagy kerülőkön s hosszabb idő múlva szállíthatatnak el.

— A kolozsvári ref. néptanítói testület f. hó 24-kén (vasárnap) délután 5 órakor gyűlést tart értekezési elnök t. Indali Péter úr befarkasutcai szállásán — és elnöke mellett — hol a főit akar végezni a tanítói kar, hogy mikép lehetne eszközölhető a jövő augusztus hónap Pesten tartandó országos néptanítói gyűlést testületünknek bár egy pár tagja által képviselteni. Főkéretnek helybeli tanártársaink — felekezeti önönbség nélkül — az irt napon a gyűlésben megjelenni és abban, mint illetékesek, résztvenni. Kolozsvárt, július 21. 1870. Szentgyörgyi Lajos, értekezési jegyző.

(—) Udvarhelyt a vallás- és közokt. m. kir. miniszterium által elrendelt 6 héti „képezdei tanfolyamot” a vidéki néptanítók egész buzgalommal gyakorolják. Tagadhatlan, miszerint a honkormány eszélyesen kiosztott segédkezési állásai sok jót szülnek. Népevelés vallásos és alapos, tanítóképzés szorgalmas és gondos, hazafias és szilárd jellemű — igen, ezek a legszükségesebbek. Ezek által nyer a haza és család, nyer a nemzet és egyes. A képezdei tanfolyam Sz. Udvarhelyt f. hó 15-kén nyitott meg. Tárakul ki nevezettettek tekint. Pal Ferenc s nt. Erődi David.

— Sz.-Udvarhelyről írják nekünk, hogy e városnak a lelkész, hazafias és alapos nevelés terén örökemlékü papja mft. pápai főpap, kanonok és sz. ndvarhelyi főesperes Csató József mult hó 23-kán tüntet elhalálozása folytán „a főesperesi hivatal” ideiglenesen is méltó kezekre bízott, zotlaki plebanos fót. Andrásy József nevezetven ki e tisztos helyre.

— Pályázati hirdetés. A kolozsmonostori kir. gazd. tanácsot rendszerezett gazdasági kezelői állomás, melylyel egyszermind a mező gazdaság gyakorlati tanítása is kapcsolatban van, úrszerűsége jöven, ennek beöltése végett ezen pályázat hirdetés, s felhívunk a pályázni olajtok, hogy elméleti és gyakorlati szakkezettségük, tedbetlen előéletük, és előadási képességükéről szóló bizonyítványokkal felzerelt kérvényeket, legfeljebb folyó évi augusztus hó 15-ik napjáig Pesten a m. kir. földmívelés, ipar és kereskedelemügyi miniszteriumhoz terjesszék be. — Ezen állomással járó illetmények: 1200 frt évi fizetés; 300 frt évi lótarthatási, szabad lakás, s később egy méltányos alapokra fektetendő procentationális jutalom. A kinevezendő egyén állomását a lehetőségig folyó évi october hó 1-ös napjával köteles elfoglalni. — Kelt Pesten 1870 június hó 14-én. A földmívelés, ipar és kereskedelemügyi magyar királyi miniszteriumtól. —

(—) A mint a „Sz. Egyház” rendkívüli melléklapjában olvassuk, a Rómában lévő magyar püspök, a székesfejevről kivéve, mindannyian a esalhatatlanság ellen szavaztak.

(—) „M. Ujság” így ír: Pest, jul. 16. Még a háborus világ be sem köszöntött, városunkban már is látható a nagy mozgalom, mindenki az újabb hírek után tudakozódik, a hordárok árulják a háboru kezdetére vonatkozó első távsürgönyöket, szóval: habár még most távol esünk is az események leendő színterétől, bárhova tekintünk is, azt tapasztaljuk, hogy háborus világot fognak megégni.

—? Vasúti összeköttetés. Mult szombaton délután a nagy kanizsai indóházán a Sopronba menő vegyes vonat után robogott a helyi vonatgőp és az összeköttetés percében három terbelt vaggont feldöntött s néhányat megsértett; a vonat eleje azonban a személyszállító kocikkal minden baj nélkül szerencsésen tovább mehetett.

(Beküldött.) Leitner és Grünwald jöbírnevű cege Pesten, a mely a pótkáv- és esokoládé-gyártás terén már dicsegetett, ismét néhány új kávé- és esokoládenemet hoz forgalomba, a melyek az előtünk fekvő tudósítások szerint kitűnő minőségűek. Különösen ajánljuk tehát t. olvasóinknak az említett cége mai számunkban megjelent erre vonatkozó hirdetését.

KÜLFÖLD.

Franciaország részéről Poroszországgal ellentézet hadtűzben jul. 19-én Párisban a lapokban közzététetett. Még az előtti nap este Berlinbe lett elküldve s hova másnap bizonyára megérkezett. Ezzel a koczká el van vetve.

Páris, jul. 18. A kamara a háborúviselésre megkivántató eszközök jóváhagyása iránt betérjesztett összes törvényjavaslatokat egyhangulag elfogadta. A császár Granville lordot fogadta. A porosz alattvalók oltalmazását — Franciaország beleegyezésével — az amerikai követ vállalá magára. Tegnap este a rente 66-on kináltott.

Washington, jul. 18. Porter admiral, te kintettel azon esbetőségre, hogy az európai bonyodalmakba Amerika is belevonathatik, — előkészületeket ajánl a fegyverkezésre.

Páris, jul. 18. A „France” biztosan állítja, hogy a hannoverai legio megalakult.

Páris, jul. 18. A londoni börzén elterjedt azon hírt, hogy Oroszország Poroszországgal tart, itt nagyon valószínűtlenné tartják.

Róma, jul. 19. A esalhatatlansági dogma ünneplés megzavazása tegnap ment végebe, 533 mellette, 2 ellene szavazott.

Berlin, jul. 18. Bismarok az országgyűlés mai ülésében közölte, hogy a francia ügyvivő átadta a hadtűzvetet. (E közlemény robamos tetszéssel fogadtatt.) A ház feliratot intéz a királyhoz.

Páris, jul. 19. A „Journal Officiel” szerkesztést kíván magának Hollandia jóakaratu magatartásához, e lap emlékeztet Bismaroknak Hollandia iránt, abani nagyravágyó szándékaira.

Páris, jul. 19. A császár elhatározta, hogy a főhadiszállásokra önkéntesek és külföldi tisztek nem bocsátatnak. Tegnap 500 hannoverai részéről demonstratio történt; azok a francia lobogót lengették.

Frankfurt, jul. 18. Egy, a hannoverakhoz intézendő francia manifestumot várnak.

Luxenburg, jul. 18. Bismarok kijelenté, hogy Poroszország mindaddig respectálni fogja Luxemburg semlegességét, míg azt Franciaország tiszteletben tartandja.

Flórencz, jul. 19. Laporta és Miceli a kamara tegnapi ülésében interpellációt jelentettek be, a napikérdésre vonatkozólag, és az ide vonatkozó okmányok előterjesztését kívánják. Mintán a külügy miniszter a kormány részéről azon kívánságot fejezte ki, hogy a háboru csupán az érdeklét hatalmakra korlátolva maradjon, és az okmányok előterjesztésének lehetetlenségét kiemelte — az interpellációk elhalasztattak.

Berlin, jul. 19. Az országgyűlés mai ülésében Bismarok jelenté, hogy Franciaország képviselői a hadtűzvetet átnyújtá. (E tudósítás a ház zajos tetszésnyilatkozatokkal fogadta.) A ház a királyhoz feliratot fog intézni.

Bécs, jul. 19. A mai „Wiener Abdpst” a „Frankfrt. Journ.” stuttgarti közleményét, mely szerint Anesztia a württembergi kormánytak semlegességét ajánlt s tudatta volna, hogy saját semlegességét a dél-német államoknak a háboruban való részt nem véte által leginkább fenntarthatja — kohlománynak mondja.

Konstantinápoly, jul. 19. A török hadsereg összes tartalékosai behívtattak.

Bern, jul. 19. Francia s Poroszország Svajcz semlegességét elismerték.

München, jul. 19. A képviselőház bizottsága a kormány által a kamara tegnapi ülésében előterjesztett törvényjavaslata vonatkozólag hat szavattal három ellenében a fegyveres semlegességet fogadta el.

London, jul. 18. Granville a felsőházban kijelenté, hogy Angolország semlegességét azonnal ki fogja mondani, a mint Franciaország a hadtűzvetet Berlinbe elküldte.

Berlin, jul. 19. Az éjszak német szövetség országgyűlésének meggyitása alkalmával a király fölolvassa a trónbeszédet, melyben fölemlíté az országgyűlés berekesztésekor uralkodott békes helyzetet s azt mondá: Ha bár az országgyűlés rendkívüli egybeülését hadi veszélyek a hadi mozgalmak szükségessé teszik is, ugy ez legkevésbé sem történik azon meggyőződésből, hogy az éjszak szövetség a német nép erejét nem a béke veszélyeztetésére, hanem a közbéke megszilárdításának erős kifejtésére törekedett felhasználni s hogy ha most a nemzetereje a függetlenség megvédésére szólit, csak a becsület s kötelesség parancsának engedelmeskedünk.

A német herceg spanyolországi trónjelöltége, mely az éjszak-német szövetség kormányai előtt tudva volt, a francia császár kormányának ürügyül szolgált háboru esetre, s az ürügy eloszlátása daczára a népgök semmibe vételével vonatkozott a béke a dásához ragaszkodni, melyre vonatkozólag a történet számos példát tüntet föl a francia uralkodók hasonló eljárásáról. Németország azelőtt az ily erőszakoskodást szétdaraboltága miatt kénytelen volt eltűnni, ma azonban, midőn a szellemi s jogos egyesülés köteléke fűzi egybe a német törzseket, midőn Németország fegyverkezése nem enged többé részt az ellenségnek, önmagában hordja az akaratot arra nézve, hogy a francoziák előbb említett erőszakoskodását visszautasítsa.

A győzelem s vereség a csatákat intező kezében van! Megfontoltuk azon felelősséget, mely arra háramlik, ki két nagy békeszerető s sikeres verseny közdelemre hivatott nemzetet a háboru veszélyeibe sodorja: a francia uralkodók azonban mindig jól értettek abhoz, a francia nép érzékeny önértéket saját személyes érdekekben kizsákmányolni. Minél inkább meg vannak győződve az éjszak szövetség kormányai, hogy a béke fenntartása érdekében mindent elkövettek s minél kétségteleb az, hogy bennöket kényszerítettek, miszerint fegyvert ragadjunk, annál biztosabban támaszkodunk a dél s éjszak német kormányainak együttes akaratára, a német nép hazaszeretetére s áldozatkészségére, s fordultunk hozzá, fölcsólitván becsülete s függetlenség megvédésére. Mi szabadságunk s jogainkért idegen erőszakoskodás ellenében fogunk harcolni, nem követve más célt, mint az európai béke tartósságát biztosítani s az isten velünk leend.

Legújabb.

Az összes lapok kiemelik, hogy Franciaország semmiesetre sem Németország, hanem egyedül Poroszország ellen viseli a háboru. Latour d'Anvergne hg már elúttazott új állomására Bécsbe.

Páris, jul. 20. A „Journal Officiel” constatálja tegnapi esti lapjában a császár, a miniszterium, a kamra és az egész ország közt uralkodó benső egyetértést. Emlékeztet Franciaország mérsékelttségére 1866 óta; Franciaország — ugymond a hivatalos lap — a prágai béke és délnémet államok függetlenségét megsemmisíteni törekvő merész porosz fogások miatt nem kezdett semmi vitázást.

A hivatalos lap kifejti Franciaországnak Hohenzollern-féle trónjelöltségre vonatkozó mérsékelt kívánatait. Valamint az alkudozásoknak Poroszország részéről történt dolyfős megszakítását. Kiemeli a porosz eszűlődések offensiv jellemét, és így végzi, Franciaországnak nincs mit várnia egyebet, mint Istentől és saját bátorságtól ügyének diadalát.

Haaga, jul. 19. Ma délután Scheveningenben, északiól északyugati irányban ágyudörgés hallatszott a teengeren.

A pesti börzére érkezett távirati sürgöny szerint a francoziák Keblt elfoglalták.

Sz. Pétervár, jul. 20. Befolyásos sz. pétervári és moszkvai lapok Franciaországgal robuszevezenek. A francia követ, Fleury tábornok, ki egy lovas hadtest parancsnokágát szándékozott átvenni, rendezetet kapott állomásán maradni. A „Bürsenzeitung” ebben a francia kormány azon óhaját látja, hogy Oroszországgal jó egyetértésben maradjon.

Berlin, jul. 20. A szövetséggyűlés egyhangulag elfogadta a feliratot. Bismarok okmányokat terjesztett elő, kijelentvén, hogy Poroszország Franciaország részéről csak egy okirat birtokában van, s ez a 19-kén kézhezvett hadtűzvet. Bismarok egy hírlapi távsürgönyt terjesztett elő, mely a francoziák részéről jegyzéknek állitattik és nem terjesztett a francia kamara elé. Erre következett az események keletkezésének előadása; Werther követ jelentése hg. Grammonttal tartott értekezetről, az angol közvevítési indítvány és Poroszország elutasító válasza; végül az észak német szövetségsgyűléseibez intézett körirat.

London, jul. 20. A hivatalos lap tegnapi száma a kormánynek egy rendelkezést közli, melyben Anglia semlegessége proclamaáltatik.

Páris, jul. 20. Solms hg. kikapván ütleveleit, már elhagyta Párist. A bajor miniszternek azon állítása, hogy Franciaország a német területet fogja megszállni, itt határozottan megczófoltatik. Forbachban az újrát és vámörök közt néhány lövés váltattott; ennek azonban semmi jelentősége sincs.

Berlin, jul. 20. A bajor követ utasított, közölné Bismarckal, hogy a bajor kormány —

szövetségi szerződések alapján — a Franciaország elleni háborúban részt vevő.

Páris, jul. 20. A kamara mai ülésében Grammont hg. egy nyilatkozatot olvasott fel, mely tudatja, hogy a hadügyet a császár parancsára Berlinbe notifikáltatott. A hadi állapot Franciaország és Poroszország, úgy ennek szövetségesei közt a hó 19 ke óta létezik. Az elők tudomásul vesz ezen nyilatkozatot.

Bukarest, jul. 20. A radikál párt által a kabinetnek indítványozott bizalmatlansági szavazat ezeket mondja: A kamara elfogadja a kormány programját, mely szerint Románia, a Franciaország iránti rokonszenv kifejezése mellett, az európai eseményekkel szemben magát tökéletesen semlegesnek nyilatkoztatja.

A „Reform” következő táviratot regisztrálja: Bécs, jul. 20. A „Tagblatt” Berlinből egy oroszporosz egyezmény létezését jelenti, mely azon esetre köttetett, ha Poroszország vereték meg. Franciaország kezében lenne az illető egyezmény másolata. A varsói hadsereg Czenstochan felé nyomulna előre, 8 mérföldre Krakójtól.

Két porosz hadtest jul. 19 én éjjel vonult be a Pfalzba, így jelentik ezt Münchenből, s hogy döntő csatát augusztus előtt nem várható.

Florence, jul. 20. Olaszország lépéseket tett, hogy közös megatartás állapítsák meg közte és a magyar-osztrák monarchia közt. Az olasz hadsereg 70,000 emberrel szaporítottatik.

Tulajd. és teljes szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *)

Tisztelt szerkesztő úr! Erkölcsi kötelességet teljesíték; közlését kérem, s remélem. A „Kolozs-

*) Az e rovatban megjelölt cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

vári Közönség” 67 dik számában „A közönség köréből” cím alatt megjelent cikkben alóli — mint a radna-dombháti fűrdőn protestáns szellemű istentisztelet tarthatóságát alapítványi törökös társulat ez időbeni jegyzője — interpellálva vagyok a végett: „szándék-e ezen sokakat érdeklő ügy mennyire fejléseiről s minő stadiumban állásáról az érdekelteket egy történelmi előterjesztésben értesíteni, s mikor? Ezen felhívásnak eleget teendő röviden feleltem, hogy: szándékozom, sőt szándékozom, s azt bárba elvárhatlan akadályok miatt később is, mint netalán kell vala, teszem a miut következik.

Az ügy történelmi előterjesztését illetőleg teendőm nagyon megkönnyült, mintán egyesületi pénztárnok t. Csulak Dániel a „Kol. Közl.” 72 ik számában közreadott „Nyitit számadás” cikke elején ezen ügy történelmét röviden ugyan, de eléggé megérthetőleg rajzolta. Én tehát ismétléssel a t. olvasó közönséget nem farasztom, hanem bátor vagyok az érintett 72 dik száma irántani, s szigorán csak azokra szorítkozom, melyek szorosán az ügy mennyire fejlődésére és minő stadiumban állására vonatkoznak.

Az 1865. évi aug. 9 kén tartott ülés jegyzőkönyvéből kiülök, hogy az határozatot volt, mikép a segélygyűjtés folytán bárom évig, ezen három év után csak is a kamat fordításának az istentisztelet tartó pap díjazására, megállítván azt is, hogy lehetőleg magyar és német nyelven is tartassék az istentisztelet — ha pedig vitetni kellene a lelkes urakat, akkor cserésen egyszer magyar, máskor német nyelven történjék az istentisztelet. A számadás helyesnek találatt.

1868. aug. 2 kán közgyűlés tartatván Csulak Dániel pénztárnok számadását bemutatta, melyből kitűnt, hogy a társulat 113 ftt 58 krral rendelke-

zik, minek évi kamata elég lenne egyszer lekezt szállítatni.

Ez az indítványba tétel, hogy előbb imaházat kellene építtetni, s csak aztán az istentisztelet tartást megkezdeni, azaz indokolván, hogy az istentiszteletnek imaházban tartása sokkal nagyobb hatást szűlne, mint bármínő buzgósság mellett is valamelyik szobában, vagy a nagy étteremben tartása.

Ezen indítvány elfogadotván határozattá emeltetett, hogy előbb az imaház építtessék meg, s aztán törőjék további intézkedés. Ezen határozat folytán Csulak Dániel pénztárnok megbízott az építést egy építőmesterhez fordulni s tervet és költségvetést készíttetni.

A mint értesülve vagyok Csulak úr meg is tette a lépéseket, s bárba kedvező feltételek mellett talált vállalkozót a Naszódon lakó jeles építész Goldschmidbe; de a közbejött épületfa s más cikkek ára fölemelkedése miatt az építés kedvezőbb időre napotlatott.

E közben — jelesen az 1869 beli fűrdő idény alatt — fölmerült azon nézet, hogy nélkülözhetlenebb szükségnek mutatkozik a fűrdőn a hir és más mulatólapok olvasása, mint épen a cselba vett istentisztelet tartása; s így a nézetek közt meghasonlás történt. Mely meghasonlás az imaházra való adakozást nagy mérvben gátolta, mert míg 1868 ban 66 ftt gyűlt be, 1869 ben csak 6 ftt adakoztak. Az olvasás és olvasandók szükséglete fölötti felszólalás ugyanazon kedvező eredményt szűlte, hogy — miut kiteszik Csulak úrnak a „K. Közönség” 75 dik számában közölt II. cikkéből — a megrendelt hir- és élelcapok által az olvasási szükségletet segítve van. Igen de ennek nem szabad a cselba vett istentisztelet-tartása rovására esnie; hanem „hoc faciendum, illud non omittendum;” azaz: meg kell lenni minő az olva-

ásának, mind az istentiszteletnek és meg is lehet, ugyanis:

Szerény nézetem szerint lehet építtetni egy olyan termet egyik végibe egy kis szobával, mely kis imaházra kívánatos ablakkal, egy kis toronyval a benn egy szőszék-emelvényvel legyen ellátva; mely használható nék általában olvasóteremnek s alkalomszerűleg imaháznak. Az előbb érintett kis szoba, egy az olvasóteremre és az olvasmányok rendben tartására felügyelőnek lévén lakásul adva.

Ez a két ügy — mint testvérek egymás mellett — jól megférhetőnek s a megkezdett adakozást nemcsak hogy ki nem zárják, sőt a fűrdővendégeket még inkább felbivják. De lehetne határozattá emelni, hogy minden vendég fizet megérkezésekor ezen cselba egyenkint x., családunkint y összeget s részeseit az intézet élveztetésében, mint más fűrdőkön is szokott gyakoroltatni.

Remélem, hogy az ez évi fűrdő idény alatt tartandó közgyűlés ezen szerény nézetemet — esetleg indítványomat — figyelemre, sőt tárgyalásra fogja méltatni. Én pedig az eredményről az érdekelteket értesíteni kedves feladatommak tartandom. Szamosújvárt, 1870. július 3 kán.

Ifj. Bodor Bertalan.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Július 22 én: 5% Metalique 100 ftt 52 — 5% Nemzeti kölcsön 100 ftt 60.10. Kamat 52 — 1860. Kölcson 87.50. Bankrészevény 657. Hitelintézet részvény 200 ftt 213.50 London 10 ftt 100 ftt. 23 1/2 kr 128.50 Ezüst 128.50. Cs. királyi arany 5.96. Napoleondor 20 fran. 10.66.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 72. — Temesi 65 — Erdélyi 67. — Horv.-Slavon —

HIVATALOS.

Szám. 2140/1870. (315) p.lg.

Hirdetmény.

Hunyadvármegye dévai törvényszéke részéről az Erdélyi hivatalos Értesítőben múlt évi május 31 én 1320 sz. a. kibocsátott hirdetmény kapcsában közbírré tételük, miszerint Mihályeszk Éva 40 ftt o. é. iöke követelése és jáuléki megfizetése végett Grosán Lesztutznak Nándor Válya helységében és határán találtató összesen 672 trira becsült bázsa s telke, az ahoz tartozó 15 darab szőlő, 3 darab kaszáló és 2 darab szőlővel együtt, mintán az 1869 october 5 én 3868 sz. a. keli hirdetményrel az Erdélyi Hivatalos Értesítőben közlétt 2-ik határnapj arverés felperes feif gszette miatt nem tartatott meg, annak fogarásítása 1870 augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 10 órára tüzetik ki a hely-zúrére Nándor-Valyara mely alkómmal az elarverezendő ingatlanok a legtöbbet ígérő vevőnek a törvényszéknél megtekinthető föltételek mellett a becsáron alól is el fognak adani.

Hunyadvármegye dévai törvényszékének 1870 június hó 14 én tartott ülésétől.

2406. Sz. 530

Hirdetmény.

A kolozsvári m. k. bányaigazgatóság részéről közbírré tételük, hogy 1870 évi Augustus hó 22-én írásbeli ajánlatok útján (im Offertswége) a báró Bruckenthal József örökösétől visszaváltott ugynevezett fogarasi illetőleg szombathalvi kincstári zálogjavak az alább kitett jószág csoportokban vagy az egyes községek határán fekvő jószág részek külön is, 1871 év Január 1-től 1876 év December végéig, az az hat évre haszonbérbe fognak adani; még pedig:

I. csoportban.

Table with 4 columns: község, szántó, kaszáló, legelő. Rows include Alsó-Szombathalván, Drágoson, Felső Visten, Bessenbakon.

Kikiáltási ár 1500 (egyezer ötszáz) forint o. é.

II. csoportban.

Table with 4 columns: község, szántó, kaszáló, legelő. Rows include Alsó Úsán, Felső Útsán, Korbón, Szkórén.

Kikiáltási ár 1500 (egyezer ötszáz) forint o. é.

III. csoportban.

Table with 4 columns: község, szántó, kaszáló, legelő. Rows include Nagy-Vajdalfalván, Jááson, Húréron, Marginen.

Kikiáltási ár 800 (nyolczszáz) forint o. é.

A 10 hold 1124 ölnyi szántóföldet és 12 hold 994 ölnyi kaszálót tartalmazó Bethlen birtokrész.

Továbbá nyilvános árverés, nem különben írásbeli zárt ajánlat útján a többet ígérőknek hasonlóan hat évre az az 1871 Január 1-től 1876 December végéig a következő urijogok fognak bérbe adani:

- A) Alsó-Szombathalván a) három malom 11 kerékkel. b) a korcsmárlási jog. B) Felső Visten egy malom két kerékkel. C) Alsó-Visten a) korcsmárlási jog. D) Bessenbakon a) korcsmárlási jog. E) Alsó Útsán a) három malom hét kerékkel. b) a korcsmárlási jog. F) Szkórén a) egy malom két kerékkel. b) a korcsmárlási jog.

A fennebb elősorolt jószágrészek iránt ajánlat útján tárgyalásban mindenki részeseit, ki a polgári törvények szerint bérleti úz-tre alkalmas, a megállított biztositókat letenni képes, és magát eziránt t. i. feddhetlensége és tehetősége felett az illetékes hatóságától kiállítandó bizonyítvánnyal igazolja; felhívottak tehát bérleti kívánók, hogy 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat a kitűzött határnapig, az az folyó évi augusztus 22-én déli tizenkét óráig a fogarasi m. k. erdőhivatalhoz benyújtsák.

Az ajánlatban azon birtok csoport, melynek bérbe vétele szándékoltatik, tisztán megnevezendő, az ajánlott haszonbéri összeg nem csak számokkal, hanem betűkkel is szabatosan kiteendő, az ajánlatához továbbá bánatpénz gyanánt az ajánlott évi bérösszeg 10% ja készpénzben, földhatalnózetati kötvényekben vagy magyar vas uti államkötvényekben a napi börzei árnyolam szerint számiya csatolandó, s végre kijelentendő, hogy ajánlkozó a haszonbéri feltételeket, melyek ezen magyar kir. bányaigazgatóság irodabivatalánál, és a fogarasi m. k. erdészeti hivatalnál a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők, ismeri, és azokat általában elfogadja.

Az urijogok nyilvános árverési tárgyalásához a fennebbi feltételek alatt mindenki járulhat, a ki a kikiáltási árnak tíz százalékját képező bánatpénzt az árverező bizottságnak a tárgyalás előtt beadandja. — Kolozsvári Központi Egyetem

A kérdésem urjogok árverési tárgyalására írásbeli ajánlatok is levén beadhatók, megjegyzetük, hogy 50 kroyi bélyeggel ellátott ajánlatokhoz a fennebb érintett hatóság biztositvány és az ígért bérösszegnek 10% bánatpénz csatolandó, a pecsét alatti ajánlat pedig az árverés kezdete előtt az illető bizottságnak előterjesztendő.

Megjegyzetük végre, hogy a jószág részek egész csoportonként, vagy az egyes községbeni fekvőségek külön is, hasonlóan az urjogok is vagy összesen vagy jószágrészekre külön is beadhatók.

A község és jószág rész neve

Table with 2 columns: rész neve, Kikiáltási ár. Rows include Alsó-Szombathalvi fekvőségek, Dragusi kaszáló, Felső Visti kaszáló, Bessenbaki fekvőségek, Alsó Útsai fekvőségek és az ahoz tartozó havasi legelők, Felső Útsai legelő, Korbói legelő, Szkórei fekvőségek, Vajdalfalvi összes birtok Mosu és Mosuletnu nevű legelőkkel, Hurezi kaszáló, Nimaja nevű havasi legelő Marginen községében, A 3, 6 és 7 sz. alatti fekvőségek, valamint az urijogok kikiáltási ára a fogarasi m. k. erdészeti hivatalnál meg tudható.

A m. k. bányaigazgatóságtól. Kolozsvárt, 1870 július 15 én.

189 sz. — 1870.

Arlejtési hirdetmény.

A folyó évi július 30-án délelőtti 10 órakor, a sz. udvarhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájában, a fömélto-águ m. kir. közmunka- és közlekedési miniszteriumnak folyó évi április 26 án 6222 sz. alatt kelt engedélye folytán, a héjjasfalva sz. udvarhelyi út helyreállítására érdekeltül többféle útszámoknál szerződéskötés végett, arlejtés fog tartatni.

A szükségesítő útszámok kikiáltási ára tézesen 2666 ftt 22 kr. Az azokhoz szükségesítő fanyelek ára külön 174 ftt 20 kr. Az egész kikiáltási összeg 2840 ftt 42 kr.

osztrák értékben.

A vállalkozni kívánók kötelesek az arlejtés megkezdése előtt a kikiáltási összeg 5% százalékát bánatpénzül (vadimium) az arlejtő bizottmányának letenni; a vállalkozó pedig köteles, az arlejtés beázása után, saját bánatpénzét a vállalati összeg 7% százalékára, biztositókul, kiegészíteni.

Írásbeli ajánlatok is elfogadotnak, ha a kiszabott bánatpénz mellékelve lesz. A bánatpénz készpénzben, vagy nyilvános hitelpapirokban (ezen utolsó a bécsi börze akkori arfolyama szerint) melléklendő, és a bepecsételt ajánlat boritékának külsőjére részletezve feljegyzendő.

Írásbeli ajánlatok csak a szóbeli arlejtés megkezdése előtt fogadotnak el, és a szóbeli arlejtés bevezése után bontotnak fel.

A vállalkozási feltételek, s a beszerzendő szerződéskötés kimutatás a nevezett mérnöki hivatal irodájában, a szokott hivatalos órákon, megláthatók. Sz. Udvarhelyit, július 14 én, 1870.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

5532/1201 sz.

Hirdetmény.

Mely által közbírré tételük, hogy a szászvárosi m. k. erdőhivatal kudsiri pagonyában a siboti vasuti állomástól bárom mértföldny távolságra eső, a vágás rendjén lévő, 5—20' vastag kocsásos tölgyes erdőállit, és mintegy 250 hold terjű erdő-rész írásbeli ajánlatok útján a következő feltételek alatt megvehető:

- 1) E adalok, a fák vastagságába a kéreg és kőbirtamaba az egész törzsfa betudása mellett, az említett vágásrészen található mindeu geszt 5' vastagságon feill, (melim-gasságban mérve) minéifogva csak az ág, galy és rözsefa nem számítatik be. 2) Az ár meghatározásának csak a fák kőbirtalma szolgálván alapul, ajánlatot tevőknek ezen pénzüsszeget kell kitüntetnie, melyet hajlandó volna egy kőblábert fizetni. 3) A faátadás a töven történik. A fadóntés, mely minden álló és 5' nél vastagabb gesztrek terjesztendő, illeti a vevőt. 4) Az egyes fák megmérés és kőbüzése a fadóntés megtörténte után eszközöltetik, mért is a megmérés előtt a törzseket csak leágazni, de semmire sem szabad feldarabolni. 5) A gyökértörzs (Wurzel-tok) mellett kell végezni. 6) A mérés és kőbüzés megtörténte után, tartozik vevő az illető pénzüsszege a szászvárosi m. k. erdészeti pénztárába befizetni. E befizetés előtt semmi fael-szállításnak se lehet helye. 7) A vásárolt fának kizipeléséről és annak módjáról a vevő tartozik gondoskodni, de ez ügyben nem szabad oly intézkedéseket tenni, melyek következtében az erdő tulajdonos kárt szenvedne. Egyébaránt megengedtetik vevőknek szállítási úk megnyitása, az erdőállat terjedelmén belül, az e végett szükségesítő fa ára azonban különös egyezkedés útján fog megállítatni. 8) A vevők kötelesek a megvett fát 1871 évi március hó végéig az erdőből eltávolítani. 9) Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb folyó év augusztus hó 15-ig a szászvárosi m. k. erdőhivatalhoz küldendők, és azokhoz bánatpénzül bárom ezer (3000) forint o. é. csatolandó, mely összeg a megvett fának ára teljes befizetéséig biztositok gyanánt vissza fog tartatni, míg a többi bánatpénz az illetőknek a tárgyalás befejezésével azonnal vissza fognak szolgáltatni. 10) A kérdésem erdőállat helyi viszonyairól és erdőállitása minőségéről bővebb tudomás szerhezhető a kudsiri m. k. erdőpagonygondnokságnal, mely köteles az illető erdőállit megmuttatni. 11) Az itt eladási feltételek birnak lekötelező erővel az ajánlattevőre nézve, pedig csak az eladási feltételek felsőbb jóváhagyásával, melynek bekövetkezése után az ajánlati feltételek értelmében vevővel szerződés fog tételni.

A m. k. bányaigazgatóságtól. Kolozsvárt, 1870 július hó 11-én.

Egy jó PIANINO - eladó megnézhetni b.-középuteza 458 szám alatt.

Kiadó két egymásba járó szoba szentgyházutezében 476 sz. alatt. Értekezhetni ott helyt.

400 hosszú öl tűzifa Tordától két óra járásra a magyarosági határról eladó. Értekezhetni Tordan Bornemisza József, Kolozsvárt Ajtai László urakkal. Ugyan ezen uraknál megrendelhető 500 vékán felül 20,000 véka mész égetése is.

Haszonbér. Pánczélechen Kolozsvár környékén egy birtok 4 vagy 6 évre haszonbérbe adandó. A birtok áll 260 hold mivelés alatti földből jelenleg 300, eshetőleg 500 forint tiszta jövedelemmel, kényelmes lakkal és gazdasági épületekkel ellátva; helyt van hetenkint vásár és évenként 2 országos vásár. Értekezni lehet a helybeli posta útján Pánczélechen tulajdonos

Jankó Vincze gépgyárában (Kolozsvárt, k.-tordautczában) kérészen kaphatók Kaszáló ekék 35 ftt. Törökbuza fejtők 70, 45 ftt. Vasekék taligával 28, 27, 25 ftt. Szénagyűjtők 125 ftt. Cséplőgépek 650, 550 ftt. Szórotórák 65, 90, 125 ftt. Levél általi megrendelések is pontosan teljesítenek.

Ablak-roulett-ek, (függönyök)

a legcsinosabb festvényekkel díszítve, melyek különösen nyáron a nap-sugarak, legyek, szunyogok sat. kirekesztésére alkalmasok s a szobában kellemes félmohályt terjesztenek; továbbá

fénykép-albumok

25, 50, 100 és 200 különféle nagyságu fényképre a legjutányosabban kaphatók; (284) (5-6)

Monogrammok

legszebb párisi minták szerint levélpapírra és borítékra, rövid idő alatt kiállítva megrendelhetők; végre:

Gőzben főtt gyümölcsök és bárminek víz és lég elleni lektóserére a drága lantorna helyett a legbiztosabb, czélszerűbb, tisztább és sokkal olcsóbb a penészárító

Angol pergament-papír,

mely az eddig használt pergament-papírokat jószág és tartósság-ra nézve hasonlíthatatlanul felülmúlja, íve 5, 8 és 10 kron kapható Stein János papír-kereskedésében Kolozsvártt.

500 darab
útibőrönd.

500 darab
útibőrönd.

317

A vasút megnyitára

500 darab

mindenféle nagyságu, s a legjobb anyagokból készült

útibőrönd,

valamint mindenféle utazási ke-
lékek nagy választéka áll a t.
utazó közönségnek,
legjutányosabb árakban
rendelkezésére

500 darab
útibőrönd.

500 darab
útibőrönd.

a Nagy Bazarban

Csapó Sándornál

Kolozsvártt.

Valódi minőségben kapható **osupán csak**
Kolozsvártt: **BINDER K.** (ezelőtt Ritter) gyógytárában b-monostor-
utca a városi Redoute során; továbbá **Wolff J., dr. Hintz György** és
Engel J. gyógytárában.

Beszterczen: Szongot György.
Brassóban: Jekelius F.
M.-Vásárhelyt: Jeney Károly és
Bucher M.
Nagy-Károlyban: Schöberl.
Nagy-Szebenben: Müller gyógsz.

N.-Váradon: Jánky Antal.
Segesvárt: Teutsch J. B.
Szászsebesen: Binder F. gyógsz.
Szerdahelyt: Schimert F. gyógsz.
Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czégeknek létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen“ városból való
valódi

DORSCH-MÁJHALLZSIROLA J

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.
Az üvegek el vannak látva védmarkokkal és kimerítő használati utasítással.
Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltaik és czi-
kupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir
faj a dorschhalnak leggondosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van meggyerve,
és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt
üvegekben lévő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miént az közvetlenül a természet által nyújtott. — E
valódi Dorsch-májhalzsirólaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb
gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, kösz-
vény és csúz, ízületi borküftés, szemgyulladás, ideg- és több
más bajokban legsikeresebben alkalmazatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben,
„zum Storeh“, Tuchlauben.

Kolozsvártt **Stein J.** Pesten **Mach** és **Stein**
könyvkereskedésében kapható:

AHN F. Gyakorlati tanmenete a
francia-nyelv gyors és könnyű megtanulására.
8-ik újra átdolgozott és bővített kiadás.

Átdolgozta MUTSCHENBACHER ALAJOS. I. folyam. Ára 60 kr.

Karaffa és az eperjesi vértörvényszék.

Történelmi korrajz Irta K. PAPP MIKLÓS.

Második bővített és javított kiadás. 2 kötet. Ára 2 frt.

A váltóeljárás

a marosvásárhelyi királyi tábla területén jelenleg
érvényes alakjában.

Irta **dr. Haller Károly**, a kolozsvári kir. jogakadémián ny. r. tanár, a
jogtörténelmi és bírói államvizsgálati bizottmányok tagja stb.

Ára 40 kr.

Erdélyi telekkönyvi rendtartás

függelékkel.

Hivatalos kiadás. — Ára 2 forint.

Az 1870-ik évi törvények,

ugy az azok életbeléptetése és végrehajtása tárgyában kibocsátott magy.

királyi miniszteri

rendeletek gyűjteménye.

Hivatalos adatok után: közli SZENCZEY GUSZTÁV,

I-ső füzet. Ára 50 kr.

Egészségi könyvtár.

I. kötet.

A hűsevés

az őszön, az ész, a lelkiismeret, a vallás-történelem és a természettudomá-
nyok itélőszéke előtt. Med. dr. NAGEL RICHARD német szövegéből fordí-
totta Velis Simon természeti (viz) orvos, orvos-sebész, szülész és sze-
mész. Ára 40 kr.

Gr. Széchenyi István

„BLICK“jének magyar fordítása.

Közli K. PAPP MIKLÓS.

I-ső II-dik III-dik és IV-dik V-ik füzet. Ára 2 frt. 50 kr.

Magyar-román zsebszótár

(Dictionariu portativu magiaru-romanu)

tanodai és magán használatra.

Irta **BARITIU OCTÁV**, gymnasialis tanár Naszódon.

Ára füzve 1 frt.

Történelmi tanulmányok és jellemrajzok.

CESENGERY ANTALTÓL.

Két kötet. Ára 4 frt 60 kr. Diszkötésben 6 frt.

Lecoq úr.

Regény. Irta **GABORIAU EMIL.** Franciaából fordította Mártonffy Frigyes

1-ső—2-ik kötet: A vizsgálat. Ára 2 frt 40 kr.

3-ik—4-ik kötet: A név beszélete. Ára 2 frt.

Megjelent

Magyar polgári

törvénykezési rendtartás.

(1868. 54. törvényezikk.)

Felvilágosító és utasító jegyzetekkel kísérté

GROISZ GUSZTÁV,

jogtudor, a kolozsvári kir. jogakadémián a büntető és a polgári törvénykezés ny. r.
tanára, a bírói- és jogtörténelmi államvizsgálati bizottmányok tagja.

I. füzet n. rétt. 160 lap.

A fennebbi, 4 füzettől álló egész műre

4 o. é. frtjával

folyvást előfizethetni Kolozsvártt Stein J. Pesten Mach és Stein könyv-
kereskedésében, hová a pénz bérmentve kérjük küldeni.

A bolti ár 5 o. é. frt. leend.

Ugyancsak

Stein Jánosnál
kapható:

Egy falat kenyér története. Le-
velek az ember életéről. Mindkét nem-
béli növendékek számára Mácé J.
nyomán dolgozta Szász Domokos.
Ára füzve 1 frt.

Történelmi gyöngyök. Gyűjté s
betűrendes sorba raká Kiss Mi-
hály, unitárius esperes és árkosai
pap. Ára kemény kötésben 1 ft 60 kr.

Dóza Dániel. Az északi fény
Regény három kötetben. Ára 3 frt.

Szerelmi pikantériák a francia
udvari életből. Oettinger után közli
Balázs Frigyes. Ára 1 frt 20 kr.

Az 1735-iki zendülés története.
Történelmi korrajz a XVIII. század-
ból. Irta K. Papp Miklós. Ára 1 frt
20 kr. Postán küldve 1 ft 30 kr.

**A kis Andor és Zoltán köny-
ve.** Elemi magyar Olvasókönyv.
Mindkét nemű népiszkolák I-ső és
II-dik osztályainak számára írta
Pánczél Ferencz. Tizenkét csi-
nos fametszettel. kemény köt. 50 kr.

Csemegék kisebb gyermekek számára,
melyekkel családok, kisdedovók- és ele-
mi tanítóknak kedvesedik Gáspár J.
nagyenyedi neveléstanár és képezde gaz-
gató Harmadik javított, 9 les ély-
és 170 vers csemegével bővített kettős
kiadás; névszerint:

egyik író velinre nyomott diszkadás,
2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és
23 fametszést képpel. 20¹/₂ nyolczadrét
iv, diszes boríték kem. köt. 2 frt 60 kr.
másik szép fehér papíru népies, iskolai
kiadás, 2 fekete könyomásu képpel. 20
nyolczadrét iv, csinos boríték kemény
kötésben csak 1 frt.

Képek a természetből. A felszer-
dült növendékeknek Wagner Ár-
min után felmutatja Kovácsi An-
tal. 10 könyomatu képpel. Ára 1 frt

Képek a hazai történelemből. Ifjuság szá-
mára. Szerkeszté Tanczos János
Ára 50 kr. Diszkadás, hat színezett
képpel, diszos boríték kemény kö-
tésben 1 frt 60 kr.

Magyar-német képes ABCZE
Színezett képekkel. Színezett boríté-
ku keménykötésben 50 kr.

P. Szathmáry Károly. A koszt-
tolányi hölgyek. Történelmi re-
gény, két kötetben. Ára 2 forint.

Brassai Sámuel. Ingeny taní-
tó francia nyelvemester. A
francia nyelvet szintoly könnyen,
mint alaposan megtanulni kívánó
magyar ifjaknak ajánlja B. S. I. rész.
Az alap- és bővített egyszerű mon-
dat. Ára 1 frt 60 kr.

Tanács és segély

azok számára, a kik látgyöngeségben
szenvednek, s jelesen a kik erőltetett
tanulás és kimerítő munka által
szemöknek ártoztak.

Fiatl korom óta megvolt nekem is azon rossz
szokásom, hogy az új csendes szemtelm tudományos
munkára. Ez más kimerítő optikai és finom mun-
kák kivételével következtében látórom annyira meg-
gyengült, hogy tökéletes elvesztésétől annálkább
félhettem, mivel folytonos gyuladós dispositio állt
be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendeletével
is daczolt. E szomorító körülmény közt sikerült
egy szert találnom, melyet már 40 év óta a leg-
kitünőbb sikerrel használok. E szer nem csak egé-
szem megőszítette a tartós gyuladást, hanem szemé-
memek is visszaadta egész élességét és erejét, úgy
hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül
olvasom a legapróbb írást, s mint ifjú koromban
tökéletes látóromnak érvendek. Ezen jótékony hatást
másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a
legédesebb szemüveg használatát mellett sem vol-
ak képesek üzletüket vezetni. Ezen szer kitartó haszná-
lása után eldobták a szemüvegét, s régi természetes
látásjuket visszanyerték. Ezen módszer egy
illatos lé, melynek alkotászelei az ázisz-növény.
Nem tartalmaz sem drasztikumokat sem narcoti-
cumokat vagy fém és más ártal as részeket s
Erdélyben valódi állapotban szerchezhető Teutsch
J. B. úr által Segesvártt. Ö egy nagy üveget
2 fr. egy kisebb 1 fr 60 kr-ot o. é. szállít használati
utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek,
hogy ezen létt töle vegyék, mert egy ily üveg
hosszu időre elég, mivel csak keveset kell abból
csekély folyomvissal vegytani, hogy tejforma folyadék
képződjék, melyvel reggel és este, vagy erőltetett
munka után kell a szem körüli tájékat meg-
nedvesíteni, a hatás igen jótékony és üdítő s egyszer-
mind a bőr frissességét föntartja és eszközi.

Örvendeni fogok, ha ezáltal nevezetesen azo-
kon lesz segítve, a kik az igazság világa utáni
erneyetlen törekvés által gyakran saját szemük
világát kockáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán
a fiataloknál is hajlamos annyira divatba jött elferdítő
szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás
inkább rontja mint javítja a szemet. Szemüvegek
csak is a szem valamely hibás szerve esetében
használatnak, de egészséges vagy gyengült szemét
sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak m-g.

Dr. Romershausen.

A dr. Romershausen-féle jeles szemlé
mindig kapható, mégpedig
a kis üveg frt 80 kr.
a nagy 2 frt 20 kr.
a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvártt.
Viszont-eladók, nagyobb me-
nyiség vételénél aránylagos engedéket
nyernek